

OPERA

ISSN – 2081-3740

dwumiesięcznik
grudzień/styczeń 2014/2015

/ nr 25 /

Dyrektor: TADEUSZ SERAFIN

Działa od 14 czerwca 1945 r. –
– premiery „Halki” Stanisława Moniuszki,
pierwszego spektaklu operowego po wojnie

Koncert koled i pastorałek

– str. 4

SYLWESTROWY I NOWOROCZNY WIECZÓR Z „ZEMSTĄ NIETOPERZA”

– str. 5

Starcie z rockiem, czyli piłka nożna i śpiew

– str. 12

Stanisław Kuflyuk (Don Giovanni)
we wznowieniu opery „Don Giovanni” W. A. Mozarta

Na balet Piotra Czajkowskiego „Dziadek do orzechów” w reżyserii Henryka Konwińskiego, w wykonaniu baletu, chóru i orkiestry Opery Śląskiej oraz uczniów Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. L. Różyckiego w Bytomiu zapraszamy 5, 8 i 9 grudnia o godz. 11.00, 7 grudnia o godz. 17.00, 16, 20 i 29 stycznia o godz. 11.00 oraz 26 lutego o godz. 11.00.

foto. Tomasz Zakrzewski

Opera Śląska w Bytomiu serdecznie dziękuje za słodką niespodziankę

Zanim zasiądziemy do wigilijnych stołów

Zbliżają się najpiękniejsze i najbardziej pachnące święta – Boże Narodzenie. Kiedyś myślałem, że święta wcale nie muszą być takie tradycyjne. Spędzałem je aktywnie, wyjeżdżałem gdzieś daleko. Z czasem jednak dojrzałem do tego, żeby poddać się tradycji, spędzać te dni z bliskimi przy przystrojonej choince. Mam też swoje ulubione potrawy, bez których nie byłoby Wigilii. Jeszcze moi dziadkowie szykowali: karpia, ziemniaki lub kluski i zasmażaną kapustę z grochem. Do tego zupa – barszcz z uszkami. Same pyszności, które i teraz muszą znaleźć się na wigilijnym stole. Nie przepadam jednak za kutią czy makówkami, wolę makowiec, byle nie za słodki.

Już niemal czuję zapach choinki i tych wszystkich potraw, ale zanim zasiądziemy do wigilijnych stołów chciałbym wszystkim Melomanom, Przyjaciołom Opery Śląskiej i jej Pracownikom złożyć najserdeczniejsze życzenia zdrowia, powodzenia i wspianiałych relacji z bliskimi ludźmi, a także wielu inspirujących spotkań z muzyką w naszej Operze. Tego wszystkiego wieszuję na Święta i Nowy, 2015 Rok.

Jeżeli ktoś mnie pyta, co chciałbym znaleźć pod choinką, bez wahania odpowiadam – święty spokój. To oczywiście żart, bo wiem, że go tam nie będzie. Co więcej, nie powinno go tam być. Spokój oznaczałby stagnację, a na to w teatrze nie ma miejsca. Pracujemy więc wszyscy nad kolejnymi ciekawymi propozycjami dla naszych gości. Przecież nie możemy zawieść, zwłaszcza w obliczu tego, że

Opera Śląska obchodzi w przyszłym roku swój jubileusz 70-lecia istnienia. Powstała w 1945 roku, jako pierwsza scena operowa w powojennej Polsce. Pierwsza premiera – „Halka” Stanisława Moniuszki – odbyła się 14 czerwca 1945, jeszcze w Katowicach, ale już jesienią zespół pod wodzą wybitnego polskiego basa Adama Didura przeniósł się do Bytomia. Przez tych 70 lat śpiewali w Bytomiu znakomici polscy śpiewacy, nazwano ją „kuźnią talentów”, bo tutaj debiutowali i rozwijali się ci najwybitniejsi. Przygotowano setki premier, wystawiono tysiące spektakli...

Chciałbym podkreślić, że ma to być taki sezon polski, z rodzimym repertuarem, który będziemy szczególnie intensywnie pokazywać w końcówce sezonu podczas „Jubileuszowego Festiwalu Opery Śląskiej”. Przygotowujemy premierę, wieczór z muzyką Stanisława Moniuszki, na który złożą się opera „Verbum nobile” oraz balet „Na kwaterunku”. Na Dzień Dziecka przypomnimy musical „Zaczarowany bal” z muzyką Katarzyny Gaertner i librettem Tadeusza Kijonki. Następnie odbędzie się koncert muzyki polskiej w wykonaniu naszego Chóru i przedstawienia: jedynej opery Ignacego Jana Paderewskiego „Manru” oraz baletu „Pan Twardowski” Ludomira Różyckiego. Świętować będziemy także jubileusz pracy artystycznej jednego z najsłynniejszych polskich mezzosopranów, Krystyny Szostek-Radkovej, która niegdyś debiutowała w Operze Śląskiej, a teraz powróci do nas ze swoimi studentami. Wreszcie 14 czerwca, w dniu Jubileuszu,

foto: Karol Fatyga

w rocznicę tamtej historycznej „Halki” powróci na afisz nasza „Halka” z 2005 roku w reżyserii Marka Weissa-Grzezińskiego.

Już w lutym wznovimy bardzo interesującą inscenizację opery Ryszarda Wagnera „Tannhäuser”. Wcześniej jednak nie zabraknie atrakcyjnych spektakli i koncertów, także i tych świątecznych czy karnawałowych. Zapraszam też do spędzenia z nami wieczoru sylwestrowego lub pierwszego dnia Nowego Roku. W obydwu te dni zaprezentujemy najpopularniejszą operetkę Jana Straussa – „Zemstę nietoperza”.

Świętujmy więc wspólnie ten jubileuszowy sezon!

Tadeusz Szostek

**Szczęścia, zdrowia i uśmiechu
z okazji Świąt Bożego Narodzenia
oraz wielu spotkań z Operą Śląską
w Nowym Roku**

Koncert kolęd i pastorałek

w wykonaniu Chóru Opery Śląskiej

fot. T. Zakrzewski

W drugi bożonarodzeniowy wieczór tradycyjnie zapraszamy do wysłuchania niezwykle koncertu kolęd i pastorałek w wyjątkowym, świątecznym klimacie i oryginalnych opracowaniach muzycznych. Najpiękniejsze kolędy polskie na chór, pojedyncze głosy, z akompaniamentem lub a cappella, oraz najpiękniejsze kolędy świata śpiewane w kilku językach powodują, że koncert ten pozostaje na długo w pamięci słuchaczy i jest doskonałym sposobem na spędzenie wyjątkowego wieczoru. Kolędy i pastorałki przygotowane są w ciekawych aranżacjach, a odpowiedni nastrój, oświetlenie i dekoracje, dopełniają całości. Koncert odbędzie się **26 grudnia, o godz. 19.00** na dużej scenie Opery Śląskiej.

Zaprasza Krystyna Krzyżanowska-Łoboda, kierownik chóru 26 grudnia, drugi dzień Bożego Narodzenia, to specjalny dzień w naszej polskiej tradycji – poświęcamy go zwykle na wizyty u dalszej rodziny, ale przede wszystkim odwiedzamy wtedy przyjaciół. No i kolędujemy! Doskonale w ten nastrój wpisuje się koncert – widowisko chóru naszej Opery. Spędzamy wspólnie czas delektując się najpopularniejszymi kolędami polskimi i kolędami z Europy .... i całego globu... Obok aranżacji polskich kolęd Andrzeja Jasińskiego, Pawła

Łukaszewskiego czy popularnych od dawna opracowań Stanisława Niewiadomskiego, Feliksa Nowowiejskiego, Jana Maklakiewicza i Tomasza Flaszki, zabrzmi niezwykle opracowanie Romana Maciejewskiego – najbardziej znanych polskich kolęd na chór żeński i organy.... Na tym nie koniec uczty kolędowej. Słuchacze wraz z chórem udadzą się w muzyczną podróż po Europie i innych kontynentach słuchając popularnych kolęd i kompozycji na trwale wpisujących się w bogatą tradycję Bożego Narodzenia – najpiękniejszego i najbardziej rodzinnego święta w całym roku... Nie zabraknie i małych muzycznych niespodzianek czy odrobiny wspólnego kolędowania.... Zapraszamy całe rodziny!

fot. Arch. prywatne

fot. Arch. Opery

SYLWESTROWY I NOWOROCZNY WIECZÓR Z „ZEMSTĄ NIETOPERZA”

Serdecznie zapraszamy na wspólne przywitanie Nowego Roku operetką Johanna Straussa „Zemsta nietoperza” w reżyserii Henryka Konwińskiego i w mistrzowskim wykonaniu solistów, chóru, baletu i orkiestry Opery Śląskiej pod batutą Tadeusza Serafina. Spektakle zaprezentowane zostaną w Sylwestra 31 grudnia 2014 r. oraz Nowy Rok – 1 stycznia 2015 r. o godz. 18.00.

Na te wyjątkowe wieczory przygotowaliśmy dla Państwa wiele niespodzianek i dodatkowych atrakcji, warto więc spędzić je razem z Operą, tym bardziej, że nic nie smakuje tak wybornie jak zemsta, a szczególnie jeśli jest to ZEMSTA NIETOPERZA Johanna Straussa!

Spośród 16. operetek napisanych przez „króla walca”, „Zemsta nietoperza” zalicza się do najbardziej znanych i chyba tylko „Baron cygański” zyskał równie trwałe sukces. Akcja utworu rozgrywa się pod koniec XIX wieku w miejscowości kuracyjnej pod

Wiedniem. Bankier Eisenstein za namową swojego przyjaciela – dra Falke wybiera się na bal do księcia Orłowskiego. Nadarza się doskonały pretekst (pobyt w więzieniu za obrazę urzędnika państwowego...), aby nie zabierać ze sobą żony Rozalindy. Eisenstein nie wie jednak, iż owo zaproszenie, to uknuta intryga. Kiedy, jak i gdzie, a przede wszystkim za co mści się „nietoperz” dowiadujemy się z libretta tej operetki. Przedstawienie urzeka barwnością scen, komizmem postaci i zaskakujących sytuacji, dowcipem dialogów i niewyczerpanym „szampańskim humorem”. Muzyka przepojona jest rytmicznie tanecznymi, a i sama uwertura wprowadza już atmosferę zabawy. Chociaż od powstania utworu minęło przeszło 140 lat, nie stracił on nic ze swego niepowtarzalnego uroku. Bal u księcia Gigi obfituje w wiele nieoczekiwanych qui pro quo oraz pięknych tańców, w tym często bisowanej polki. Bo przecież – jak mawia jeden z bohaterów tej

operetki – „taniec to nic trudnego, wystarczy tak szybko przebierać nogami, aby partnerka nie zdążyła cię nadepnąć...”.

Rewia operetkowych przebojów, rewelacyjna uwertura, słynna aria Adeli, czardasz Rozalindy, znane duety, tercety i kwartety, błyskotliwy urok postaci oraz mnóstwo zabawnych dialogów w mistrzowskim tłumaczeniu Juliana Tuwima i znakomitym wykonaniu artystów Opery Śląskiej sprawia, że spektakl ten na długo pozostanie w pamięci, a melodie straussowskie same będą się nam nucić zaraz po zakończonym przedstawieniu!

A skoro w trakcie spektaklu zabierzemy Państwa na bal u dziwnego Księcia, to można się na nim spodziewać wielu atrakcji, których sam Strauss nie wymyślił. Jedno jest pewne, uatrakcyjnią wejście w Nowy, 2015 Rok.

Na „Zemstę nietoperza” zapraszamy także 12 stycznia o godz. 18.00 do Teatru Śląskiego w Katowicach.

oraz

Stowarzyszenie Pielęgniarsko-Opiekuńcze „Z Ufnością w Trzecie Tysiąclecie” z Częstochowy

OPERA ŚLĄSKA
W BYTOMIU

Dyrektor: TADEUSZ SERAFIN

serdecznie zapraszają na

charytatywny koncert mikołajkowy

6 grudnia 2014 r. /w sobotę/
o godz. 19⁰⁰

scena Opery Śląskiej w Bytomiu

z udziałem Artystów
Opery Śląskiej w Bytomiu
(Leokadia Duży, Justyna Dyla,
Joanna Kściuczyk-Jędrusik, Ewa Majcherczyk,
Sabina Olbrich-Szafranec, Aleksandra Stokłosa,
Cezary Biesiadecki, Włodzimierz Skalski,
Adam Sobierajski, Tomasz Urbaniak,
Juliusz Ursyn-Niemcewicz, Kamil Zdebel)

i zaproszonych Gości
(Marta Król, Kasia Moś, Michał Gasz,
Stanisław Karpiel-Bulecka)

MUZYCZNE SERCA

DZIECIOM

Orkiestrą Opery Śląskiej dyrygować będą
Krzysztof Dziewięcki i Tadeusz Serafin,
przy fortepianie **Adam Snopek**
Reżyseria koncertu: **Anna Majer**
Prowadzenie: **Joanna Racewicz**
i **Wojciech Pijanowski**

PATRONAT HONOROWY:

SPONSORZY:

PATRONAT MEDIALNY:

OPERA ŚLĄSKA W BYTOMIU
JEST INSTYTUCJĄ KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Muzyczne Serca Dzieciom

Koncert na rzecz Stowarzyszenia Pielęgniarsko-Opiekuńczego z Częstochowy „Z ufnością w Trzecie Tysiąclecie”

6 grudnia br. – z okazji Mikołaja – na scenie Opery Śląskiej w Bytomiu odbędzie się charytatywny koncert w reżyserii **Anny Majer** z udziałem solistów bytomskiego Teatru: **Leokadii Duży, Justyny Dyli, Joanny Kściuczyk-Jędrusik, Ewy Majcherczyk, Sabiny Olbrich-Szafraniec, Aleksandry Stokłosa, Cezarego Biesiadeckiego, Włodzimierza Skalskiego, Tomasa Urbaniaka, Juliusza Ursyna-Niemcewicza, Kamila Zdebla** oraz baletu i orkiestry Opery Śląskiej pod batutą **Tadeusza Serafina i Krzysztofa Dziewięckiego**. Ponadto wystąpią zaproszeni goście: **Marta Król** – bytomianka, wokalistka o wyjątkowym głosie, nominowana do wielu prestiżowych nagród – w tym „Fryderyka 2012 – **Kasia Moś** – finalistka III edycji programu „Must Be The Music”, znakomita wokalistka związana z Bytomiem; wykonawcy popularnego programu telewizyjnego „SuperStarcie” – **Stanisław Karpień-Bulecka** (wokalista zespołu Future Folk) i **Adam Sobierajski** (solista Opery Śląskiej); **Michał Gasz** – laureat „Szansy na sukces”, a obecnie wokalista w zespole

Piotra Rubika oraz pianista **Adam Snopek**. Chęć wsparcia i udziału w koncercie potwierdziła także **Joanna Racewicz** – dziennikarka TVP, oraz **Wojciech Pijanowski** – znana postać telewizyjna, autor i prezenter wielu konkursów, programów telewizyjnych. Patronatem honorowym wydarzenie objął **Minister Pracy i Polityki Społecznej, Prezydent Bytomia i Prezydent Częstochowy**. Ideą przewodnią koncertu jest wsparcie podopiecznych **Stowarzyszenia Pielęgniarsko-Opiekuńczego z Częstochowy „Z Ufnością w Trzecie Tysiąclecie”**.

Stowarzyszenie powstało w 1999 roku i funkcjonuje jako zrzeszenie ludzi pragnących nieść fachową opiekę i pomoc przede wszystkim dzieciom przewlekle chorym, niepełnosprawnym i porzuconym przez biologicznych rodziców. Ten jedyny tego typu ośrodek na Śląsku jest zakładem opieki długoterminowej dla najmłodszych dzieci – noworodków i niemowląt znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, tzn. pozbawionych czasowo lub trwale opieki rodziców, chorych – z różnym stop-

niem obciążen zdrowotnych. Do chwili obecnej ponad 500 dzieciaków znalazło za pośrednictwem Stowarzyszenia oraz Ośrodków Adopcyjnych, z którymi ściśle współpracuje, nowe kochające rodziny. Stowarzyszenie obejmuje opieką nie tylko porzucane dzieciaki, ale również samotne matki znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, służy im pomocą psychologiczną, oraz niejednokrotnie wsparciem rzeczowym.

Całkowity dochód z organizacji mikołajkowego koncertu charytatywnego w Operze Śląskiej w Bytomiu (środki ze sprzedaży biletów-cegiełek oraz planowanej aukcji charytatywnej) zostanie przeznaczony na działalność statutową Stowarzyszenia Pielęgniarsko-Opiekuńczego „Z Ufnością w Trzecie Tysiąclecie”, w szczególności pozyskane środki finansowe pozwolą na doposażenie, prowadzonego przez organizację zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego dla chorych dzieci, w nowe meble, dodatkowy sprzęt medyczny oraz rehabilitacyjno-terapeutyczny.

Bilety w cenie 40, 50, 60 zł.

REKLAMA

BYTOM
w obiektywie

2015

Wznowienie „Don Giovanniego” Pamięci Jerzego Dudy-Gracza

W Operze Śląskiej uczczono 10-rocznicę śmierci wybitnego artysty Jerzego Dudy-Gracza. W listopadzie wznowiono operę „Don Giovanni” W. A. Mozarta, z jego scenografią. Premiera bytomskiego „Don Giovanniego” odbyła się 29 maja 1999 roku i była debiutem reżyserskim Wiesława Ochmana, kierownictwo muzyczne objął Tadeusz Serafin, a autorem choreografii był Jarosław Świtąła. Spektakl ten powrócił na afisz bytomskiego Teatru 5 listopada 2014 roku. Realizatorami wznowienia scenicznego są: Feliks Widera, Krzysztof Dzie-

więcki, Tadeusz Serafin, Mieczysław Unger i Krystyna Krzyżanowska-Łoboda. Prezentację poprzedził wernisaż obrazów Artysty.

Jerzy Duda-Gracz – malarz, grafik, rysownik, scenograf, publicysta, profesor sztuk plastycznych – urodził się 20 marca 1941 r. w Częstochowie, zmarł 5 listopada 2004 r. w Łagowie. Dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie – Wydział Grafiki w Katowicach – uzyskał w 1968 r. W latach 1976 – 1982 był wykładowcą i docentem tej uczelni, kierownikiem pracowni malarstwa;

od 1992 roku – profesorem Uniwersytetu Śląskiego (Zakład Reżyserii Telewizyjno-Filmowej Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego) oraz Europejskiej Akademii Sztuk im. Antoniego Fałata w Warszawie. W swoim dorobku miał ponad sto wystaw indywidualnych w kraju i za granicą. Duda-Gracz był też autorem scenografii – oprócz Opery Śląskiej również w Teatrze Śląskim w Katowicach, Teatrze im. S.I. Witkiewicza w Zakopanem, w Teatrze Starym i Teatrze Słowackiego w Krakowie.

Ewa Majcherczyk (Zerlina), Damian Konieczek (Masetto), Rafał Bartmiński (Don Ottawio), Aleksandra Stokłosa (Danna Elwira)

Karina Skrzyszewska (Donna Anna) i Rafał Bartmiński (Don Ottavio)

Scena zbiorowa

Stanisław Kufluk jako Don Giovanni

Ewa Majcherczyk jako Zerlina

Stanisław Kufluk – Don Giovanni i Paweł Konik – Leporello

Stanisław Kufluk jako tytułowy bohater Don Giovanni

Agata Duda-Gracza, córka Jerzego Dudy-Gracza, z dyrektorem Tadeuszem Serafinem

Podczas wystawy w Operze Śląskiej zaprezentowano obrazy z cyklu „chopinowskiego”

KONCERT BOŻONARODZENIOWY UCZNIÓW SZKOŁY BALETOWEJ

Święta Bożego Narodzenia to dla wielu z nas najważniejsze święta w roku. Czas religijnych przeżyć, kultywowania tradycji, ale też odpoczynku, radości i spotkań z bliskimi.

W ten serdeczny, świąteczny nastrój, mamy nadzieję, wprowadzi widzów koncert w wykonaniu uczniów Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej im. Ludomira Różyckiego w Bytomiu, który odbędzie się 19 grudnia 2014 roku o godzinie 18.00. Wieczór ten będzie kontynuacją wieloletniej tradycji organizowania Koncertów Bożonarodzeniowych przez bytomską szkołę oraz kolejnym przykładem owocnej współpracy z Operą Śląską.

W koncercie wystąpią wszyscy uczniowie. Zarówno ci, którzy zdobywając laury na konkursach mieli okazję wielokrotnie prezentować swoje umiejętności na scenie, jak i ci, dla których będzie to pierwszy wy-

foto: T. Zahrzewski

stęp przed publicznością. Zatańczą wariacje i tańce zbiorowe z klasycznego repertuaru baletowego oraz układy tańca ludowego, charakterystycznego i współczesnego. Całość utrzymana będzie w świątecznym nastrój, który wzbogacą kolędy w wykonaniu

najmłodszych adeptów sztuki baletowej. W atmosferze zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia uczniowie, pedagodzy oraz dyrekcja Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej w Bytomiu, mają zaszczyt zaprosić w magiczną podróż w krainę tańca!

ZASMAKUJ MUZYKI „MUZYKA DOOKOŁA ŚWIATA”

7 grudnia 2014 r. o godz. 18.00 zapraszamy do Sali Koncertowej im. Adama Didura na kolejną odsłonę cyklu ZASMAKUJ MUZYKI. Gośćmi wieczoru będzie zespół **NORTH CAPE** w składzie: Juliusz „Bufet” Krzyszczyk – bas, Michał „Bagis” Bagniewski – baryton, Maciej „Dziura” Jureczko – baryton, Łukasz „Kuka” Malcharek – tenor, Paweł „Pavella” Malcharek – tenor.

Pięciu młodych mężczyzn, pięć fantastycznych głosów i pięć mikrofonów – tyle wystarczy, by stworzyć muzykę! Zaczęło się w 1995 r. od muzycznej fascynacji tradycyjnymi szantami, pieśniami morza i folklorem największych obieżyświatów i kosmopolitów, jakimi byli XIX-w. żeglarze. Za nią przyszła fascynacja pieśniami spirituals i gospel, pieśniami dokerów, farmerów, górników, poławiaczy pereł i pasterzy. Piękne, rytmiczne

i melodyjne pieśni pracy, wykonywane częstokroć w bardzo egzotycznych językach, to koronny repertuar zespołu NORTH CAPE.

Kilka lat później członkowie zespołu zapragnęli sięgnąć po trudniejszy technicznie, ale bardziej rozpoznawalny repertuar. Wokaliści zajęli się więc przeróbkami motywów muzycznych, powstałych na przestrzeni ostatnich 60-ciu lat. Utwory znane z pierwszych miejsc list przebojów – ale także z telewizyjnych filmów, seriali i bajek – odżyły na nowo w wersji, w której nie pojawia się żaden instrument prócz ludzkiego głosu...

W ciągu prawie dwóch dekad działalności, NORTH CAPE nagrał trzy studyjne albumy, uczestniczył gościnnie w kilku muzycznych projektach i wystąpił kilkakrotnie w programach telewizyjnych.

Grudniowy koncert z cyklu „Zasmakuj muzyki” jest swoistym preludium przyszłorocznej trasy koncertowej, związanej z jubileuszem 20-lecia pracy scenicznej zespołu. W pierwszej części NORTH CAPE zaprezentuje najciekawsze szanty, pieśni morza i utwory folkowe. Część druga to już najnowszy – nierzadko premierowy – repertuar muzyki rozrywkowej a cappella.

foto: Materiały Zespołu

WIELCY I NAJWIĘKSI

PIERWSZY POLSKI FALSTAFF

W jednym z wcześniejszych numerów „Opera Cafe” prezentowaliśmy fragment pracy magisterskiej, którą napisał w kатовickiej Akademii Muzycznej młody baryton Kamil Zdebel, solista, którego oklaskujemy już na bytomskiej scenie. Swoją pracę magisterską poświęcił barytonom związanym z Operą Śląską, od początków istnienia tej sceny. Publikowaliśmy rozdział poświęcony Stanisławowi Bursztyńskiemu. Tym razem – Czesław Kozak.

Przyszedł na świat 1 listopada 1910 roku w Krakowie. Na początku interesowało go szkolnictwo stąd też wybrał zawód nauczycielski. Czesław Kozak pracując, jednocześnie rozpoczął kształcenie swojego głosu w Instytucie Muzycznym w Krakowie, gdzie w 1933 roku ukończył klasę śpiewu solowego pod kierunkiem wybitnego prof. Konstantego Kniaginina.

Jako student interesował się również ruchem amatorskim, dlatego też prowadził chóry i orkiestry. Zainteresowania te stanowiły w jego życiu ważny rozdział, kształtując jego muzyczną osobowość. Nie uchylał się nigdy od działalności społecznej, o czym świadczy jego długoletnia działalność w PTTK, w której to organizacji pełnił też funkcję prezesa przez trzynaście lat na terenie Bytomia.

Debiutował jeszcze, jako student na scenie, w 1933 jako Wagner w operze „Faust” Charlesa

Gounoda. Od tego czasu jego nazwisko pojawiało się na afiszach przedstawień operowych organizowanych w przedwojennym Krakowie. W trakcie wojny śpiewał na koncertach charytatywnych. Po wojnie wraz z profesorem Urba-

Pojawiła się możliwość pracy, zaangażowany przez profesora Latoziewskiego w Operze Poznańskiej, gdzie zyskuje uznanie. Kreował tam partie Miecznika, Marcelego, Rigoletta. W rok później rozpoczął współpracę z Operą Śląską, gdzie z dniem 1 września 1947 roku wiąże się aż do końca swojej kariery.

Od samego początku był zaliczany do grona czołowych artystów tego teatru. Wykonywał partie z dotychczasowego repertuaru, ale także poszerza go o nowe pozycje, dochodząc do liczby 41 partii. Najbardziej znane jego kreacje to Scarpia w „Tosce”, Hrabia Luna w „Trubadurze”, Germont w „Traviacie”; Don Bartolo w „Cyruliku sewilskim”, ale do najważniejszych należała partia tytułowa w „Falstaffie”, którą wykonał, jako pierwszy artysta w Polsce, było to w roku 1968.

Charakterystyczne dla jego głosu było piękne, głębokie i bogate brzmienie z rozpoznawalną ciepłą barwą; nie tylko wyróżniał się głosem, ale również aktorsko wykazywał wiele talentu. Był artystą uniwersalnym, o szerokiej skali możliwości wykonawczych. Od roku 1945 na scenie wystąpił 2265 razy i 763 razy na koncertowej estradzie. Za zasługi artystyczne otrzymał wiele odznaczeń i wyróżnień w tym Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł 2 lipca 1978 roku w Krakowie.

Czesław Kozak jako Falstaff

nowiczem, który opiekował się nim wokalnie przez dłuższy czas, dyrygentem Stefanem Barańskim, wybitną śpiewaczką Franciszką Platówną, zorganizował pierwszy spektakl operowy w Krakowie „Verbum Nobile” Stanisława Moniuszki.

W tym czasie nie istniała jeszcze stała scena operowa w Krakowie.

Starcie z rockiem, czyli piłka nożna i śpiew

Z **Adamem Sobierajskim**, solistą Opery Śląskiej i Opery Krakowskiej, uczestnikiem programu „SuperStarcie”, rozmawia Regina Gowarzewska

Pojawiłeś się Adam w telewizyjnym „szoł”, to coś nowego w twoim życiu zawodowym. Jak traktujesz swój udział w „SuperStarciu”?

To była przygoda życia i dobra zabawa! Nie ukrywam jednak, że skoro w tym programie wybrano mnie, bym reprezentował świat opery, to chciałem go jak najlepiej przedstawić. To była wyjątkowa okazja, by w mediach pojawiła się opera i to przed północą! Chciałem pokazać, że nasze głosy, szkolone przez lata do perfekcyjnego bel canto, mogą zaistnieć w innych gatunkach. Przecież wielu słynnych piosenkarzy, których piosenkami zachwycają się tłumy, zaczynało od klasycznej emisji głosu.

A sprawdzenie swoich możliwości?

O tak, to też była próba, na ile głosem można „poszaleć”. Po pierwszych zajęciach z trenerką Moniką Malec, gdy przygotowywałem się do pierwszego, rockowego odcinka śpiewając „Sex on fire”, nie poznałem na nagraniu swojego głosu. Puściłem mojej żonie Wioli nagranie, mówiąc jej, że to śpiewa ktoś inny, kogo przysłała mi Monika jako wzór. Żona też mnie nie poznała, ale oceniła nagranie bardzo dobrze.

Pierwszy raz, jako jedyny z uczestników, zetknąłeś się z taką produkcją telewizyjną. Twoi konkurenci już występowali w podobnych produkcjach.

Pierwszy odcinek był dla mnie zderzeniem ze studiem, nagłośnieniem. W tym hałasie ratunkiem są słuchawki, bo z odsłuchu nie ma szans nic usłyszeć. Tymczasem w operze pracujemy na co dzień bez nagłośnienia. Do tego doszły światła, kamery. Trochę mnie to przytłoczyło.

Mierzyłeś się z różnymi gatunkami. Gdybyś miał nie śpiewać już w operze, który byś wybrał?

Po fachu najbliższy był mi w programie musical, bo wcześniej zdarzało mi się już śpiewać utwory musicalowe. Najmniej tu musiałem kombinować z głosem. Co do innych, to trudno powiedzieć po jednym utworze. Myślę, że gdybym miał nagle przestać śpiewać w operze, to przestałbym śpiewać w ogóle. Zająłbym się jakąś inną działalnością zawodową.

Jak zaczęła się twoja zawodowa przygoda ze śpiewem?

Głos, dar od Boga, objawił się dosyć wcześnie. Przyjeżdżałem do dziadka w kieleckie. Stawałem tam na nasypie kolejowym, niczym na scenie i darłem się w piosence zespołu Europe „Final Countdown”. Miałem wte-

dy z 5 lat. Słysząc mnie było w całej wsi i już wtedy ludzie mówili: „Ten to ma głos!”. Potem w szkole podstawowej nic się nie objawiało z wokalnych talentów. Za to zacząłem w rodzinnym Knurowie grać w piłkę nożną w Concordii Knurów. To zresztą do dzisiaj jest moja pasja. Niestety przyszły kontuzje, kilka razy gips na nogach. Zaczęło się od tego, że jeszcze w podstawówce pechowo spadłem ze schodów, tak, że miałem dwie nogi naraz złamane. Nie rosły się najlepiej i potem łatwo już było o kontuzje. W knurowskim liceum muzyki uczył Jerzy Pogodzki. Równocześnie prowadził knurowski chór Schola Cantorum. Na pierwszej lekcji muzyki zaraz przesłuchiwał uczniów, każąc na zmianę śpiewać Hymn lub *Rotę*. Na mnie trafiła *Rota*. Dobrze brzmiałem i w górze i w dołach, więc nie bardzo wiedział, w jakim głosie mnie umiejscowić. Zapytał więc, czy chcę śpiewać w tenorach czy w basach. O jakiś tenorach wcześniej słyszałem: Kiepusa, Pavarotti, Domingo... A nazwisk basów nie znałem, więc postanowiłem śpiewać w tenorach. Pogrodzkiemu na bazie uczniów jednej szkoły udało się stworzyć chór, który wszędzie zdobywał nagrody na przeglądach. W klasie maturalnej z chórem pojechaliśmy na „Tyskie Wieczory kołędowe”. Tam wystąpił mnie prof. Jan Ballarin z katowickiej Akademii Muzycznej. Zadzwoił do moich rodziców i zaproponował, że powinienem się uczyć śpiewu. Potem nadszedł czas studiów, gdzie trafiłem do klasy prof. Alicji Słowakiewicz. Nauka u niej była ciężką pracą, ale z dobrymi efektami.

W czym zadebiutowałeś na zawodowej scenie?

W Gliwickim Teatrze Muzycznym, w 2004 roku wcieliłem się w księcia Orłowskiego w „Zemście nietoperza” Straussa.

Faktycznie! Byłam na tamtym spektaklu i... nie poznałam cię na scenie.

Nie tylko ty. Prof. Ballarin, mój pierwszy nauczyciel śpiewu i dziekan, też mnie nie poznał. Fioletowo-różowa peruka bardzo zmienia wygląd. Spektakl reżyserował, nieżyjący już, Jacek Chmielnik, bardzo wymagający, dokładny, tymczasem ja pojawiłem się kompletnie zielony. Bez scenicznego doświadczenia. Jestem mu za tę pracę bardzo wdzięczny. Nie miałem dużo do śpiewania, za to wymagania aktorskie były ogromne. Do dzisiaj śpiewam tę rolę. W innych teatrach śpiewam w „Zemście nietoperza” Alfreda, większą partię. Tymczasem w Gliwicach dyrektor powiedział, że jeżeli zrezygnuję z Orłowskiego, to on zdejmuję spektakl. To taki niezwykle miły szantaż, więc można mnie w tej roli nadal oglądać.

fot. T. Zakrzewski

Śpiewasz czołowe partie tenorowe, ale która z nich jest ci najbliższą?

Odpowiem bez zastanowienia: Rudolf w „Cyganerii” Pucciniego i Su Chong w „Krainie uśmiechu” Lehara. „Cyganeria”, ponieważ Puccini jest moim ulubionym kompozytorem. Jego piękne frazy, emocjonalność, melodie... Kocham śpiewać Rudolfa. „Kraina uśmiechu” nie jest taką zwyczajną operetką. Są w niej partie o wiele trudniejsze niż w niejednej operze, a do tego wspaniałe postacie i piękna muzyka.

Czy przygotowujesz obecnie jakąś nową partię?

Program „SuperStarcie” zajął mi bardzo dużo czasu i dziękuję dyrektorom Oper, w których pracuję, za cierpliwość. Nie mogłem zaśpiewać w Bytomiu we wznowieniu „Łucji z Lammermoor”, także w „Don Giovannim”, ale mam nadzieję, że wszystko nadrobię. W listopadzie zacząłem przygotowania do nowej roli w operetce Offenbacha „Piękna Helena” w Operze Krakowskiej. Premiera będzie w lutym.

W związku z pracą często nie ma cię w domu, jak znosi to twoja rodzina?

Hm, nie mają wyjścia. We wrześniu minęła nasza 8. rocznica ślubu. Wiola wychodząc za mąż miała świadomość z kim się wiąże. Znamy się od 15. lat. Są minusy: rozłąka, więcej obowiązków dla żony, ale są też plusy. Często, jeżeli jest to tylko możliwe, wyjeżdżamy razem. Nasz córka Amelka już też podróżuje z nami.

Jak poznaliście się z Wiolą?

Daleko nie musiałem szukać. Mieszkaliśmy na jednym osiedlu, dwa bloki od siebie. Najlepsza przyjaciółka Wioli – Ewelina – mieszka w mojej klatce, więc poznaliśmy się praktycznie na schodach.

Kopiesz jeszcze czasem piłkę?

Oczywiście, chociaż ostatnio, z powodu „SuperStarcia”, miałem sporą przerwę. W Knurowie spotykamy się z chłopakami, z którymi kiedyś graliśmy w Concordii, ale też z podwórka, i staramy się grać w piłkę, w miarę możliwości, regularnie. Teraz z racji pogody przenosimy się z Orlika do hali.

ADAM SOBIERAJSKI

Jest absolwentem Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (dyplom z wyróżnieniem) w klasie śpiewu solowego prof. Alicji Słowakiewicz-Wolańskiej. Swoje zainteresowania muzyczne rozwijał w chórze Schola Cantorum przy Liceum im. I.J. Paderewskiego w Knurowie. W 2003 r. otrzymał Nagrodę Specjalną na II Ogólnopolskim Konkursie Wokalnym im. Haliny Halskiej-Fijałkowskiej we Wrocławiu. W tym samym roku uczestniczył w 54. Concorso di Musica w Vercelli (Włochy). W 2004 r. wziął udział w Telewizyjnym Widowsku Promenadowym w ramach Europejskiego Festiwalu Operowego im. Jana Kiepury w Krynicy Zdroju. Od 2004 r. jest solistą Gliwickiego Teatru Muzycznego, gdzie m.in. kreuje takie partie jak: Almaviva (*Cyruлик sewilski*), Su-Chong (*Kraina Uśmiechu*), Lilo Taro (*Kwiat Havaii*), Adam (*Ptasznik z Tyrolu*). W latach 2005–2007 był solistą Teatru Muzycznego w Lublinie. W 2006 r. otrzymał IV nagrodę na Ogólnopolskim Konkursie Operetkowym im. Iwony Borowickiej w Krakowie. W tym samym roku został zaproszony do udziału w produkcji „Czarodziejskiego fletu” W.A. Mozarta pod kier. Kazimierza Korda w Operze Narodowej w Warszawie. Od 2007 r. jest solistą Opery Krakowskiej gdzie wystąpił m.in. jako Darly w prapremierze światowej operetki Karola Szymanowskiego „Loteria na mężów” oraz w takich partiach operowych jak Alfred (*Traviata*), Almaviva (*Cyruлик sewilski*), Don Ottavio (*Don Giovanni*), Rudolf (*Cyganeria*). W kwietniu 2008 r. na II Międzynarodowym Konkursie Wokalistyki Operowej im. Adama Didura w Bytomiu otrzymał Wyróżnienie oraz Nagrody Specjalne – m.in. Nagrodę Romualda Tesarowicza dla Najlepszego Tenora Konkursu. W maju 2009 zdobył III nagrodę na I Europejskim Konkursie Tenorów.

Od roku 2010 jest też solistą Opery Śląskiej w Bytomiu, gdzie wykonuje partie m.in. Sandora Barinkaya (*Baron cygański*), Hrabiego Almavivy (*Cyruлик sewilski*), Alfreda (*Traviata*), Rudolfa (*Cyganeria*), Hrabiego Leicestera (*Maria Stuarda*), Hrabiego Filipa de Chandon (*Phantom*). Współpracuje z Teatrem Muzycznym w Lublinie, Mazowieckim Teatrem Muzycznym w Warszawie, Teatrem Muzycznym w Poznaniu oraz Łodzi, Teatrem Wielkim w Poznaniu oraz z takimi Filharmoniami jak – Śląska, Zabrzeńska, Częstochowska, Krakowska, Toruńska, Słupska, Bydgoska, Zielonogórska oraz Świętokrzyska.

Jego repertuar obejmują następujące partie operowe: Tamino w „Czarodziejskim fletu” oraz Don Ottavio w „Don Giovannim” W.A. Mozarta, Almaviva w „Cyrulicku sewilskim” G. Rossiniego, Rudolf w „Cyganerii” G. Pucciniego oraz Alfred w „Traviacie”. Partie operetkowe: Alfred i Orłowski w „Zemście Nietoperza” J. Straussa, Lilo Taro w „Kwiecie Havaii” P. Ábrahama, Camille de Rosillon w „Wesołej Wdówce” F. Lehára, Su-Chong w „Krainie Uśmiechu” F. Lehara, Adam i Stanisław w „Ptaszniku z Tyrolu” C. Zellerera oraz Darly w „Loterii na Mężów” K. Szymanowskiego. Wykonuje również partie oratoryjne.

REPERTUAR

grudzień – luty 2014/2015

grudzień

4 czwartek, godz. 18:00	BARON CYGAŃSKI	Bytom
5 piątek, godz. 11:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Bytom
6 sobota, godz. 19:00	MUZYCZNE SERCA DZIECIOM <i>– mikołajkowy koncert charytatywny</i>	Bytom
7 niedziela, godz. 17:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Bytom
7 niedziela, godz. 18:00	ZASMAKUJ MUZYKI... KONCERT ZESPOŁU NORTH CAPE	Sala koncertowa im. A. Didura Bytom
8 poniedziałek, 9 wtorek godz. 11:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Bytom
13 sobota, godz. 18:00	NABUCCO	Bytom
14 niedziela, godz. 18:00	DON GIOVANNI	Bytom
19 piątek, godz. 18:00	KONCERT BOŻONARODZENIOWY <i>Ogólnokształczącej Szkoły Baletowej im. L. Różyckiego w Bytomiu</i>	Bytom
21 niedziela, godz. 11:00	SALON POEZJI I MUZYKI ANNY DYMNEJ	Sala koncertowa im. A. Didura Bytom
21 niedziela, godz. 18:00	ŁUCJA Z LAMMERMOOR	Bytom
22 poniedziałek, godz. 18:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Katowice
26 piątek, godz. 19:00	KONCERT KOLĘD I PASTORAŁEK	Bytom
27 sobota, godz. 18:00	STRASZNY DWÓR	Bytom
28 niedziela, godz. 18:00	BARON CYGAŃSKI	Bytom
31 środa, godz. 18:00	SPEKTAKL SYLWESTROWY – ZEMSTA NIETOPERZA	Bytom

styczeń

1 czwartek, godz. 18:00	SPEKTAKL NOWOROCZNY – ZEMSTA NIETOPERZA	Bytom
10 sobota, godz. 18:00	PHANTOM	Bytom
11 niedziela, godz. 11:00	SALON POEZJI I MUZYKI ANNY DYMNEJ	Sala koncertowa im. A. Didura Bytom
11 niedziela, godz. 17:00	ZEMSTA NIETOPERZA	Wodzisław Śląski
12 poniedziałek, godz. 18:00	ZEMSTA NIETOPERZA	Katowice
16 piątek, godz. 11:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Bytom
17 sobota, godz. 18:00	KONCERT NOWOROCZNY	Jastrzębie Zdrój
18 niedziela, godz. 18:00	MADAMA BUTTERFLY	Bytom
20 wtorek, godz. 11:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Bytom
21 środa, godz. 18:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Bytom
23 piątek, godz. 18:00	MY FAIR LADY	Bytom
24 sobota, godz. 18:00	MY FAIR LADY	Bytom
25 niedziela, godz. 18:00	MY FAIR LADY	Bytom
29 czwartek, godz. 11:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Bytom
31 sobota, godz. 18:00	TRAVIATA	Bytom

luty

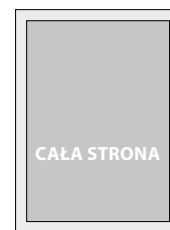
1 niedziela, godz. 18:00	PHANTOM	Bytom
5 czwartek, godz. 18:00	KOT W BUTACH	Bytom
7 sobota, godz. 18:00	CARMEN	Bytom
8 niedziela, godz. 18:00	BARON CYGAŃSKI	Bytom
10 wtorek, godz. 18:30	NABUCCO	Gliwice
12 czwartek, godz. 18:00	BARON CYGAŃSKI	Bytom
14 sobota, godz. 18:00	WALENTYNKI W OPERZE – ROMEO I JULIA	Bytom
15 niedziela, godz. 11:00	SALON POEZJI I MUZYKI ANNY DYMNEJ	Sala koncertowa im. A. Didura Bytom
15 niedziela, godz. 18:00	ROMEO I JULIA	Bytom
21 sobota, godz. 18:00	Wznowienie sceniczne – TANNHÄUSER	Bytom
22 niedziela, godz. 18:00	ZASMAKUJ MUZYKI...	Sala koncertowa im. A. Didura Bytom
23 poniedziałek, godz. 18:00	TANNHÄUSER	Katowice
26 czwartek, godz. 11:00	DZIADEK DO ORZECHÓW	Bytom
28 sobota, godz. 18:00	CARMEN	Tczew
1.03 niedziela, godz. 18:00	CARMEN	Wejherowo

OPERA
Cafe

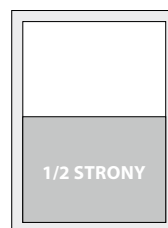
OPERA ŚLĄSKA
W BYTOMIU

REKLAMA W CZASOPIŚMIE
„OPERA CAFE”

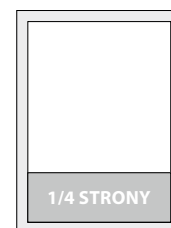
DOSTĘPNE MODUŁY REKLAMOWE

Format: 210 x 297
+ 3 mm spady z każdej strony

Format: 210 x 148,5
+ 3 mm spady z każdej strony

Format: 210 x 74
+ 3 mm spady z każdej strony

Na „My Fair Lady” zapraszamy od 23 do 25 stycznia

foto: Jacek Sprot

Operę „Madama Butterfly” polecamy 18 stycznia

foto: Tomasz Zakrzewski

SYLWESTER i NOWY ROK W OPERZE ŚLĄSKIEJ

JOHANN STRAUSS

ZEMSTA NIETOOPERZA

